

«Եկեք ինձի, բոլոր յոգնած ու բեռնաւորուածներ...»:
Մաթթէոս 11.28

ԲԱՐԻ

ԼՈՒՐ

ՓԵՏՐՎԱՐ 2023թ., N2 (145)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ ՀԱՎԱՏՔԻ ԶՐԻՍՏՈՆՅԱՆՆԵՐ

**ԲԱՐԻ
ԼՈՒՐ**

ԱՄՍԱԳԻՐ

ՓԵՏՐՎԱՐ 2023թ., N2 (145)

Լույս է տեսնում 2009թ. մայիսից

ԱՅՍ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԿԱՐԴԱՅԵՔ

Մենք սիրում ենք ձեզ, երեխե՛ք.....	1
Սերգեյ Եսիչևի վկայությունը.....	3
Անդրեյ Բերգլեզովի վկայությունը.....	7
Միտրոպոլիտ Անտոնի Սուրոժսկու վկայությունը.....	8
Տերը մեզ հետ է նաև պատերազմի արհավիրքների մեջ.....	9
Ասիևազանդ և ինքնավստահ ծառան.....	14
Թոմաս Էդիսոնի կյանքից.....	15
Արդար դատաստան.....	15

Սիրելի՛ ընթերցողներ, խնդրում ենք աղոթել, որ թերթի միջոցով տարածվի Ավետարանի Բարի Լուրը, ու ցանկեն ճշմարտության սերմերը, որպեսզի մարդիկ դառնան Աստծուն և հավիտենական կյանք ունենան:

Սիրելի՛ ընթերցողներ, խնդրում ենք ձեր դիտողությունները, առաջարկությունները, մվիրատվությունները ուղարկել խմբագրություն: Մենք սիրով հաշվի կառնենք ձեր արձագանքները: Էլ. հասցե՝ info@barilur.org

Մենք սիրում ենք ձեզ, երեխներ...

Այսօր ընտանիքներում մեծ խնդիր է երեխաների դաստիարակությունը: **Առաջ. 22:6**–ում կարդում ենք «Կրթե մանուկը իր ճամբան սկսած ատենը, Որպեսզի իր ծերութեան ատենն ալ անկէ չխոտորի»: Դավիթ թագավորը շատ բաների էր հասել, բայց իր որդուն՝ Ադոնիային, երբեք չէր հանդիմանել (3 Թագ. 1:6): Ու այդ որդին՝ Ադոնիան, ամբարտավան մեծացավ և հենց իր հորը դեմ դուրս եկավ՝ հրդալեղով իրեն թագավոր (3 Թագ. 1:5):

Առաջաց 1:22–ում գրված է. «Ով անմիտներ, մինչև ե՞րբ անստոյթիւնը պիտի սիրէք, Մինչև ե՞րբ ծաղր ընողները ծաղր ընելով պիտի գուարճանան, Ու յիմարները գիտութիւնը ատեն»: Անհոգը նա է, ում ծնողը ամեն ինչ անում է՝ հազցնում, կերակրում, ինքն էլ տանը նստած՝ հեռուստացույցի, համակարգչի առջև, օր է անցկացնում: Աշխարհը բազում գայթակղիչ որոգայթներ ունի՝ հրամցնելու նման մարդկանց և նրանց կյանքը շատ սահուն, աննկատելի վերածելու դժոխքի: Դրան են տանում աշխարհի ռեկլամները, աշխարհի TV-ները, աշխարհի ինֆորմացիան...: **Առաջաց 13:1**–ում կարդում ենք. «Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը մտիկ կ'ընէ. Բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր»: **Առաջ. 15:14** «Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ. Բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ կը սնանի»:

Իսկ ի՞նչ անելիք ունենք մենք: Սակարամենտո քաղաքում (ԱՄՆ), մի շատ խելացի դատավոր կար: Նա նման մարդկանց պատիժներ էր սահմանում, բայց ոչ ինչպես աշխարհի դատավորները. վերջիններս կարող էին ալկոհոլի համար կարգը խախտած վարորդին մեծ տուգանքների ենթարկել՝ 10 հազար դոլարից ավել, դրան գումարած հասարակական աշխատանք, այգիներ մաքրել, հետո մեկ տարի ամեն մեքենա վարելիս նախ ստուգման ենթարկվել..., մի խոսքով՝ տհաճ ընթացք: Բայց այս դաժտավորը տեսե՞ք թե ինչ է անում. առաջինը՝ այդ մարդը պետք է գնար հիվանդանոցի առաջ կանգնել, ու ինչքան վթարի ենթարկվածներ բերեին, պետք է նայեր ու հետո շարադրեր՝ մանրամասն նկարագրելով, թե ում ոնց է տեսել՝ գլուխ, աչք, ձեռք ու ոտք, որովայն..., ինչպիսի ջախջախված վիճակներ, սարսափ տեսարաններ էլ լինեին, պետք է գրավոր ներկայացներ: Երկրորդը՝ պետք է գնար դիախերձարան և զններ ավտովթարներից մահացածների դիերը ու էլի գրեր այն, ինչ տեսել էր: Երրորդը՝ պետք է նրան տանեին վերականգնողական կենտրոն, որ տեսներ, թե ինչպես են այդ մարդիկ տանջվում՝ ալկոհոլից կամ թմրանյութից ազատվելու համար: Եվ այդ պատիժները ստանալուց հետո նրանց գրեթե 99 տոկոսը հրաժարվում էր իր նախկին կյանքից: Երբ երեխային՝

պատանուն կամ երիտասարդին, ցույց են տալիս իր ապագան, թե ինչ է սպասվում, այն մեծ ներգործություն է ունենում: **Առակաց 21:11**-ում գրված է. *«Եթե ծաղր ընողը տուգանքի հանդիպի, միամիտը իմաստուն կ'ըլլայ, Եւ եթե իմաստունը խրատուի, գիտութիւն կըստանայ»:*

Մի կին երբ առաջին անգամ իր երեխային դպրոց է բերում, ուսուցչին ասում է.

-Իմ երեխան գուցե մի քիչ անկարգ է, բայց հենց կողքինին պատժեք, ինքը կ'խելոքանա:

Ասել է, թե՛ լավ կանեք իմ երեխային չպատժեք: Այո՛, այսպես էլ է լինում:

Մի շատ իմաստուն խոսք էլ կա. *«Որովհետև գեշ գործին վրայ վճիռը շուտով չկատարուի, Այս պատճառաւ մարդոց որդիներուն սիրտը Չարութիւն ընելու փափաքով լեցուած է» (Ժողովող 8:11):* Երբ որ միանգամից հանցանքը չի պատժվում, ներում են, ծածկում (իհարկե, տեղ կա, որ պիտի ծածկես, որ պիտի ներես), այն կարող է շարունակություն ունենալ: Բայց երբ արարքի համար պատժվում են, միամիտ, անհոգ մարդիկ միանգամից փոխվում են, խելքի են գալիս:

Հիմա դեմոկրատիան և լիբերալիզմը այնպես է գաղափարախելոգ արել մարդկանց, որ պղծությունը սովորական բան է. մարդուն սարքել է աստված. մարդը «ազատ» է, ինքն է իր մարմնի տերը, և ինչ ուզի՝ կանի: Այս չարիքի առջև պետք է կանգնի եկեղեցին: Բայց այսօր շատ եկեղեցիներ իրենք են դարձել լիբերալ, իբրև թե ազատամտության գաղափարակիրներ: Սա շատ նման է այն դեպքին, երբ Դավիթը, հոգնելով

Մավուդի հալածանքներից, միացավ թշնամու բանակին: Մեկ այլ տեղ էլ ասում է՝ Դավիթը իրեն գծի տեղ դրեց: Եկեղեցին էլ, երբ փորձում է նմանվել աշխարհին, խեղկատակի է նմանվում: Դա աշխարհն էլ է տեսնում: Բայց երբ դու քո տեղում ես լինում, մարդիկ ականաճանքով են վերաբերվում:

Մյուս վիճակը հիմար վիճակն է: Եթե դու ծաղրող վիճակից քո երեխային ետ չես բերում, նա անցնում է հիմար վիճակի, և դա արդեն շատ լուրջ խնդիր է, ու միայն Աստված կարող է իր ողորմությամբ նրան դուրս քաշել ճահճից, որում արդեն մխրճված է: Փարավոնը հիմար վիճակում էր, և նրա վրա այլևս ոչ մի պատիժ չէր ազդում: Անգամ երբ երկիրը խեղդվում էր գորտերից, նա ցանկացավ ևս մեկ օր անցկացնել նրանց մեջ: Այո՛, հիմարին խելքի բերել, դարձի բերել, հիմարությունից հրաժարվել տալ դժվար է, գրեթե անհնար:

«Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ'ըլլայ. Բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը չար կ'ըլլայ» (Առակ. 13:20): Մեր ժողովուրդը մի խելացի խոսք ունի. «Ասա՛ ով է ընկերդ, ասեմ՛ ով ես դու»: Մեր երեխաները ու՛մ հետ են ընկերացած, մենք կարողանում ենք մշտապես հսկել այս խնդրին: Անձամբ ծանոթացե՛ք, շփվե՛ք ընկեր կոչվածների հետ, ճանաչե՛ք՝ ովքեր են, ինչով են զբաղվում, ինչ հետաքրքրություններ ունեն: Մի խելացի հայր կար: Մինչ որդին կմտերմանար, ինքն էր մտերմանում որդու շրջապատի տղաների հետ, հասկանում էր՝ ով ով է, և տղային աշխատում էր աննկատելի ուղղորդել ընկեր ընտրելու հարցում. չէ՞ որ պատանի կամ անգամ երիտասարդ տարիքում սխալ-

վելու հավանականությունը մեծ է: Հետագա տարիները ցույց տվեցին, որ նա չէր սխալվել: Նա իմ ընկերոջ հայրն էր: Մենք էլ փորձենք հետևել այս մարդու օրինակին. հնարավորինս «մաքրենք» մեր երեխաների շուրջը: Մի վիճակագրություն կա. պատանու վրա մոտ 10 տոկոսը ծնողի ներգործությունն է, մոտ 10 տոկոսը՝ ուսուցչի, և 80 տոկոսը՝ շրջապատի: Միբեյի՝ ծնողներ, բերք ք ձեր երեխեքին ձեր աչքի առաջ, թո՛ղ լինեն ձեր տեսադաշտում, ձեր չնկատվող հսկողության տակ: Գիտե՛ք, աշխարհի կարգը ոչ թե սենատորները կամ ինժեներներն են փոխել, այլ իմաստուն ծնողները: Մեզ ևս պետք է իմաստուն լինել: Երբ ծնվեց Մովսեսը, նրա ծնողները տեսան, որ իրենց երեխան սովորական չէ, նա հատուկ է: Միբեյինե՛ր, ինչպիսին էլ լինի ձեր երեխան, դուք կարողանո՞ւմ եք տեսնել այնպես, ինչպես տեսնում էին Մովսեսի ծնողները: Հավատացե՛ք, ձեր երեխան էլ սովորա-

կան չէ, նա էլ հատուկ է, անգամ եթե թերություններով է: Ի՞նչ եք կարծում, ինչպե՞ս Մովսեսը կարողացավ մերժել փարավոնի գանձերը և տեսնել անտեսանելին. նա այդ առել էր իր ծնողներից, մայրական կաթի հետ: Հիշո՞ւմ եք Թոմաս Էդիսոնի օրինակը. դպրոցի ուսուցիչը նրա մեջ տեսել էր տկարամիտ մի երեխայի, բայց մայրը տեսավ հատուկ մեկին. ու մայրը չսխալվեց. նա դարձավ աշխարհահռչակ գիտնական: Մովորենք տեսնել անտեսանելին, սիրելի՛ ծնողներ: Զգույշ լինենք մեր երեխաների հանդեպ, երբեք անարգավից խոսքեր չուղղենք նրանց, հանդիմանությունն անգամ խելացի անենք, այլոց ներկայությամբ չփոճենք ուղղել նրանց սխալները, քանի որ հաճախ ծածուկ հանդիմանությունն ավելին է, քան մասսայի մեջ՝ խիստ խոսքը: Մեզ պետք է սովորել, ամե՛ն օր սովորել՝ մեր երեխաների հետ հարաբերվելու:

Համլետ Էդբայր, Ֆրեզնո, ԱՄՆ

Մերգեյ Ենիչևի վկայությունը

Մերգեյ Ենիչև - նախկինում՝ բուլղարական վերջացած մարդ, այսօր՝ նվիրված քրիստոնյա, վերականգնողական կենտրոնների հիմնադիր, պատասխանատու, անկեղծ անձնավորություն... Եղել է՝ վաճառել է իր տունը ու ամբողջ գումարը ներդրել վերակա-

նգնողական կենտրոնի կառուցմանը, հսկել է շինարարության ընթացքը, աղոթել զօր ու գիշեր բոլորի, թմրանյութից, ակոհոլից տառապողների համար: Մեկ ամբողջ տարի տուն չի գնացել՝ իրեն նվիրելով այդ ծանր աշխատանքին. հեշտ չէ թմրամոլների հետ

աշխատելը, նրանց այդ ահավոր ճահչից դուրս հանելը: Նրա կատարած աշխատանքների շնորհիվ շատ-շատերն են ապաշխարել, փրկություն գտել. նրանց մեջ եղել են նաև մեր հայրենակիցներից: Հիմնել և ծառայել է Տոմսկի, Վոռոնեժի, Տամբովի, Նիժնի Նովգորոդի վերականգնողական կենտրոններում: Ունի ութ երեխա: Ահա թե ինչ է պատմում նա իր կյանքից:

Ես եղել եմ նարկոման, երեք անգամ բանտ եմ նստել: Ծանր է եղել կյանքս, ծանր է եղել ճանապարհս: Ապրել եմ փողոցներում, դաստիարակվել պաղվալներում: Հայր չունեի. նրան սպանել էին: Մայրս ստիպված շատ էր աշխատում, ու ինձ տվել էր գիշերօթիկ դպրոց: Տուն էի գալիս հանգստյան օրերին միայն: 15 տարեկանում ես արդեն նարկոտիկներ էի օգտագործում: Մի օր էլ տուն եկա, մորիցս գումար խնդրեցի: Նա հասկացավ, որ նարկոտիկի համար է, լացով աղերսում էր ինձ. ետ կանգնել: Ես արդեն 17 տարեկան էի, արդեն մեկ անգամ ճաշակել էի կալանքի կյանքը: Բայց ասեմ, որ առաջին անգամ հենց այնտեղ եմ կարդացել Կոսկարանը, նույնիսկ մի քանի անգամ, փորձել վերլուծել, գիտեի, որ Աստված ասել է՝ մի՛ երդվիր, մանավանդ Աստծով: Եվ երբ մայրս մերժեց գումար տալ, ես ստեցի նրան՝ թե պարտք ունեմ, պիտի վերադարձնեմ: Չգիտես որտեղից մայրս Հիսուսի խորհրդապատկերով մի նկար բերեց և ասաց.

«Դի՛ր աջ ձեռքդ այս նկարի վրա և երդվի՛ր Աստծո առաջ, որ գումարը նարկոտիկի համար չէ:

Ես դրեցի աջ ձեռքս, երդվեցի Աս-

տծո առաջ՝ գիտակցելով, որ Աստծո առջև եմ կանգնած ու ստում եմ, վերցրեցի գումարը ու դուրս եկա: Բիարկե, այդ գումարով գնեցի նարկոտիկ և ներարկեցի աջ ձեռքս: Ձեռքս սկսեց այտուցվել, հետո խիստ սևացավ, ջերմությունս բարձրացավ: Բժիշկների ջանքերն իզուր անցան. աջ ձեռքս ամբողջովին կլտրեցին: Այդ ժամանակ ես 19 տարեկան էի: Երբ նարկոզից դուրս եկա, անկողնում աչքերս բացեցի, Աստված առաջին անգամ խոսեց ինձ հետ՝ Մի՛ ստեք, Աստված Իր Փառքը ուրիշին չի տա (Бог поучает не других). ինչ ցանես, այն էլ կհնձես: Լսեցի, բայց էլի շարունակեցի: Էլի ներարկվում էի: Մեղքը իմ մեջ էր: Մեղքը պետք էր թողնել, մեղքից պետք էր հրաժարվել: Բայց չէի կարողանում: Լացում էի, ողբում, բայց էլի շարունակում էի նույն մեղքը գործել: Կարծես ինչ-որ մեկը ինձ քաշում էր այդ ճահճի մեջ: Ինքս ինձ ատում էի: Հիմա ես համարձակ եմ խոսում. արդեն երկար տարիների քրիստոնյա եմ, ձեռնադրված եմ: Առողջությունս լրիվ քայքայվել էր, երիկամներս չէին գործում, ճնշումս հասնում էր 230-180-ի: Բայց կանգ չէի առնում: Եղբորս, որ ինձնից 11 տարի փոքր էր, սովորեցրել էի ինձ օգնել մորիցս փող գողանալու: Մայրս ինձ տանից դուրս հանեց, ինքը խելագարվեց, տարան հոգեբուժարան: Ինձ՝ նորից կալանք: Ես չէի կարողանում ազատվել ինքս ինձանից, ես համաձայն չէի ինձ հետ: Գիշերները լացում էի, աղոթում. եթե Աստված կա, ինչու՞ ինձ չի ազատում: Ութ անգամ եղել եմ վերականգնողական կենտրոններում, բայց ամեն անգամ երկու օրից փախչում էի: Ազնվորեն ասում եմ ձեզ, արտաքինից ես

չար ու խիստ մարդ էի, բայց ներքուստ՝ ուղղակի ջարդված, կյանքը կորցրած մեկը: Հասկանում էի, որ ինձ ապրելու մնացել են հաշված օրեր: Ուզում էի կյանքս փոխել, նույնիսկ մի երկու օրով զսպում էի ինձ, որ չծխեմ, չսրսկվեմ, բայց նորից սկսվում էր նույնը: Մտածում էի՝ եթե հենց հիմա ինձ ազատեն, ես նույնը կանեմ. հասկանում էի, որ էլի չեմ դիմանա ու նույնը կանեմ. նա այնքան ուժեղ էր ինձանից:

Կալանավայր այցելեցին քրիստոնյաներ Տոմսկի եկեղեցուց: Քարոզում էին, աղոթում: Մտածում էի՝ եթե այս մարդկանց հետ կապվեմ, երևի կկարողանամ ազատվել իմ արդեն անտանելի դարձած վիճակից: Այս մտքերիցս հետո ինձ մոտեցավ նրանց ղեկավարը.

–Դու չե՞իր ուզի այստեղից ազատվել:

Իսկ ինձ դեռ մեկ տարի կար:

–Դա ինչպե՞ս..., դա հրաշք կլինի:

–Մենք քեզ կներկայացնենք «դոսրոչնո» ազատվելու որպես հաշմանդամի, եթե քեզ մոտ անթույլատրելի խախտումներ չունես (կոիվ, ծեծկրտուռք...):

Կարծես հեքիաթ լիներ նրանց առաջարկը: Մի քանի ամսից ինձ ազատեցին: Ես դուրս եկա ու նորից անցա նարկոտիկների: Մայրս արդեն հոգեբուժարանից դուրս էր եկել, բայց ինձ տուն չթողեց: Ես մնալու տեղ չունեի: Դիմեցի ընկերներիս, որոնք քաղաքում անունով մարդիկ էին:

–Ի՞նչ անենք սրա հետ. դեռ դուրս չի եկել, էլի սրսկվում է: Ուղարկենք բազմաթիվ ստաների մոտ:

Նրանք բռնեցին թևերիցս, նստեցրին մեքենա: Ես հիշեցի աղոթքներս՝

Աստված, ինձ գոռով տար, քաշի՛ր ինչպես մի կատվի, ես ինչքան էլ հակառակվեմ, դեմ կանգնեմ, ինձ պատերին խփեմ, բայց Դու ինձ տար, Դու կարող ես ինձ փրկել: Ինձ ուժո՛վ ստիպիր: Ես Քեզ շնորհակալ կլինեմ, ես ուրախ կլինեմ...: Կարծես աղոթքիս պատասխանն էի ստանում: Խնդրեցի, որ ինձ տանեն ոչ թե բազմաթիվ ստաների, այլ ԱՀՔ եկեղեցի, և այդ օրից եկեղեցում եմ, փառք Տիրոջը: Իհարկե, շատ սահուն չդարձա նրանցից մեկը. իմ հանդեպ լավ էին տրամադրված, հյուրասիրում էին քաղցրավենիքով, համեղ ինչ-որ բաներով: Ինձ համար ոտքից գլուխ նոր հագուստներ էին գնել: Այդքանից հետո նորից վատն էի մտածում նրանց մասին: Ամեն երեկո նրանք այցելում էին, ինձ պետք եղածը հոգում: Իսկ ես մտածում էի՝ ինչպես նրանց խաբեմ, գումար կորզեմ, որ «գոնի» տղաներին էլ ինչ-որ բան ուղարկեմ, նաև նարկոտիկ կամ ալկոհոլ ձեռք բերեմ: Ու երբ գալիս էին հաջորդ երեկոյան, ես այնքան «լավն էի» նորից նստում էի, Աստծուն աղոթում. կարծես ոչինչ չէի արել: Բայց գիտե՞ք, ամեն երեկո, երբ տուն էի մտնում, միշտ նույն ձայնն էի լսում.

–Ինչու՞ ես այդպես վարվում. նրանք քեզ՝ բարիով, դու նրանց խաբելով:

Ես միշտ զգում էի և վերջնակա՝ նապես համոզվեցի՝ մշտապես ինչ-որ մեկը հսկում է ինձ, միշտ ինչ-որ մեկը իմ կողքին է: Ես չէի հասկանում, թե ինչու է Աստված ինձ հետ հենց այս ճանապարհով գործում: Ես սարսափում էի այն մտքից, որ Աստված ինձ հետ է, Աստված այստեղ է, ինչ որ անում եմ, Նա իմ կողքին է, ինձ հետ խոսում է: Բայց, միևնույն է, մարդկանց խաբում էի՝

բոլորին:

Ես կրթություն չունեի, աշխատանք՝ նույնպես: Ի՞նչ կարող էի անել: Ինչպես կմտածեին նարկոմանները. թեկուզ եկեղեցում էի, բայց նախկին մտածելակերպս դեռ չէր փոխվել. ինչ ասես կանեմ, մենակ չաշխատեմ: Մտածում էի՝ տվորեմ քարոզել, ու միայն քարոզեմ, բայց չաշխատեմ: Մտածում էի՝ մի բան անեմ, որ ինձ եկեղեցին գումար տա: Իմ մեջ երկու մարդ կոխվ էին տալիս՝ մեկը Հինը՝ խորամանկ, խաբող, գցող, մյուսը՝ Նոր մարդը: Բայց ասեմ, ես անկեղծորեն մտածում էի վերականգնողական կենտրոն ստեղծելու մասին, բայց իմ առաջարկին լուրջ չէին մոտենում: Գիտեի, որ ճաղերից այն կողմ շատ մարդիկ հոգնել են իրենց կյանքից, որ նրանք էլ կուզեն փոխվել, և նրանց էլ է օգնել պետք: Իսկ հասարակությունը, որպես կանոն, ոչ մի առնչություն չի ուզում ունենալ այդ մարդկանց հետ: Ինչքան հնարավոր է հեռու. այսպիսին է նրանց մտածելակերպը: Եղբայրները խորհուրդ էին տալիս աշխատել, բայց ինձ ոչ մի տեղ չէին վերցնում: Մի կերպ տեղավորվեցի աշխատանքի՝ տոմսավաճառ տրոլեյբուսում: Հետո կրթություն ստացա երկու հաստատություններում: Աստված օգնեց, ես դարձա տպագրատան տնօրեն: Մի քանի տարում աղբանոցից հասա տնօրենի պաշտոնի: Աշխատավարձս շատ բարձր էր: Աստծո օրհնությունը մեծ էր: Ինձ հաջողվում էր մեր կազմակերպությունը առաջ տանել: Բայց վերականգնող կենտրոն բացելու միտքը ինձ չէր լքում: Աստված ինձ տվեց հրաշալի ընտանիք՝ կին, ութ երեխա, աշխատանք: Իմ կյանքում շատ հետաքրքիր մի բան էլ եղավ: Ըստ օրենքի՝ ինձ

նման հաշմանդամին մեքենա վարելը արգելվում է: Բայց աղջիկս՝ Եվան, միշտ աղոթում էր. «Աստված, պապայիս մեքենա վարելու «պրավա» եմ խընդրում: Մի օր կոմայոտերի մոտ նստած՝ օրենքներն էի նայում, մի էջ եկավ՝ «Նամակ պրեզիդենտին»: Ես գրեցի Պոտինին՝ ներկայացնելով իմ վիճակը, որ մեքենա վարելու կարիք ունեմ: Երկու ամսից ինձ զանգում է Տոմսկի ԳԱԻ մի մայրը.

– Ինչու՞ եք բողոքել պրեզիդենտին, մենք այստեղ կարող էինք բոլոր հարցերը լուծել: Քեզ համար պրեզիդենտի ադմինիստրացիան երկու ամիս է մեզ հանգիստ չի տալիս:

– Ես չեմ բողոքել, ես խնդրել եմ, – ասացի ու հիշեցի Եվայիս աղոթքները, հասկացա, որ Աստված ինձ համար անհանգստություն է դրել անգամ երկրի պրեզիդենտի ներսում: Ինձ տարան հատուկ ինվալիդների վարորդական դրպրոց, և երեք ամիս հետո ես «պրավան» ունեի:

Անցնում էին տարիները: Ես ինձ բավականին հաստատուն էի զգում: Մտածում էի՝ լիարժեք քրիստոնյա եմ: Իհարկե, հետո հասկացա, որ դեռ ճանապարհ պետք էր անցնել: Եղբայրները ինձ ուղարկեցին վերականգնողական կենտրոն՝ ծառայություն անելու: Ահավոր վիճակներ կային՝ հիվանդներ, կաղեր կույրեր, բայց ոչ էին փառաբանում Տիրոջը: Ու ես տեսնում էի նրանց աճը. Աստծո Խոսքն էր կատարվում: Գիշերցերեկ լացով աղոթում էի: Աստծո հրաշքները շատ-շատ էին: Ուզում էի ավելին անել, իսկ դրա համար պետք է աշխատաժամանակս կրճատեի: Աստված այստեղ էլ ինձ մենակ չթողեց: Աշ-

խատավայրում երբ ասացի, թե չորս ժամից ավել չեմ կարող մնալ աշխատավայրում, գործատերերը համաձայնեցին՝ պահպանելով նույն բարձր աշխատավարձս. նրանք չէին ուզում ինձ կորցնել. Աստված այնքա՛ն էր օրհնում իմ աշխատանքը այդ հիմնարկում: Մի ամբողջ տարի վերականգնողական կենտրոնից տուն չէի գնում, գնում էի չորս ժամով աշխատանքի ու վերադառնում: Իսկ կինս ութ երեխաների հետ՝ տանը. հոգսերը, դժվարությունները շատ էին: Նրան, իրոք, Աստված է պարգև տվել ինձ. նա ինձ շատ է օգնում ծառայությունների մեջ: Ես միայն այստեղ հասկացա, որ մինչ այդ պահը ես ուղղակի քրիստոնեություն եմ խաղացել՝ չհասկանալով, լուրջ չեմ ապաշխարել, թեև այցելություններ, օգնություններ..., ամեն ինչը տեղն էր, բայց «ապրել եմ ինձ համար»: Եղել է, որ աղոթքով անձրևն է դադարել. և ես ուրախությունից թռչում էի օդերով: Ու մտածել եմ, թե ազնվորեն, նվիրված

ծառայում եմ Աստծուն: Բայց այստեղ այլ էր. այստեղ ես հասկացա՝ Հիսուսը մեռավ, որ ապրողները չապրեն իրենց համար, ապրեն Հիսուսի համար: Հիմա այս կենտրոններում հարյուրավոր մարդիկ են ապաշխարում, փրկություն զրտնում, իսկ մահացությունը կանգնել է: Աստված ռեալ Աստված է և ուզում է փրկել մարդկանց: Ուզո՞ւմ ես Աստված գործի, գնա՛ և տա՛ր Ավետարանը մարդկանց: Ունեցի՞ր բարի խղճմտանք: Իսկ ո՞րն է դա. երբ դու ազնիվ ես ինքդ քո հանդեպ, երբ դու ազնիվ ես Աստծո հետ հարաբերությունում, երբ դու ազնիվ ես մարդկանց հետ հարաբերություններում:

**Վկայեց՝ Մերգել Ենիչև,
Նիժնի Նովգորոդ**

Ետգրություն.

Միբելի՛ հավատակիցներ, Ս. Ենիչև եղբայրը երիտասարդ է և այսօր առողջական լուրջ խնդիր ունի. խնդրում ենք աղոթել եղբոր համար:

ԱՆԴՐԵՅ ԲԵՐԳԼԵԶՈՎԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մի անգամ Գերմանիայում ես նկատեցի, որ իմ մեքենայի ետևից գալիս է ոստիկանական մի մեքենա: Ոչ մի կարգ չէի խախտել, այնտեղ ամրագտոին կապել-չկապելու հարց չկա. այն միշտ կապվում է, այնպես որ հանգիստ վարում էի մեքենան, երբ մի որոշ ժամանակ անց նրանք միացրեցին ազդանշանային լույսերն, ու ես հասկացա,

որ պետք է կանգ առնեմ: Նրանցից մեկը մոտեցավ պատուհանիս, մյուսը, երևի ապահովության համար, կանգնեց քիչ այն կողմ: Ես իջեցրեցի ապակին, ոստիկանը ներկայացավ և պահանջեց իմ և մեքենայի փաստաթղթերը: Նա ստուգեց դրանք, մի հայացք էլ գցեց մեքենայի սրահ, տեսավ, որ ամեն բան կարգին է, պատիվ տվեց և մաղթեց

բարի ճանապարհ:

Ընդհանրապես նկատել էք, որ ոստիկաններին աշխատում են հարցեր չտալ, այլ գերադասում են արագ հեռանալ: Այնպես որ երբ ես նրան հարցրեցի, թե կարելի՞ է մի հարց տալ, նա խիստ զարմացավ:

-Իհարկե, խնդրեմ,- ասաց նա զարմանքով:

- Դուք հավատում եք պատահականությունների:

Նա զարմացած մի հայացք նետեց ինձ վրա և հարցրեց.

-Ի՞նչ, ի՞նչ, ես ձեզ չհասկացա:

-Դուք ինձ շատ ճիշտ հասկացաք, Դուք հավատում եք պատահականություններին:

-Դուք ի՞նչ նկատի ունեք,- անսպասելի հարցից շփոթված՝ դիմեց նա ինձ:

-Ես հենց այդ նկատի ունեմ՝ Դուք հավատում եք պատահականությունների, - հարցրեցի նրան արդեն երրորդ անգամ:

Երրորդ անգամից հետո նա լռեց, քանի որ չգիտեր, թե ինչ պատասխաներ: Ես նայեցի նրան ու ասացի.

-Գիտե՞ք, ես եկեղեցու հովիվ եմ և ես չեմ հավատում պատահականությունների: Եվ այն, որ Դուք այսօր իմ մեքենան կանգնեցրեցիք, պատահակա-

նություն չէ: Դուք գիտեք, որ Դուք և Ձեր գործընկերն ու ընդհանրապես աշխարհի բոլոր մարդիկ, կապ չունի հավատացյալ են թե անհավատ, մի օր կանգնելու ենք Աստծո գահի առաջ, որպեսզի պատասխան տանք մեր ապրած կյանքի համար: Այնտեղ Ձեզ ոչ ոք չի հարցնի՝ ցանկանում եք, թե՞ ոչ, Դուք պարտավոր եք լինելու կանգնել Աստծո գահի առջև: Եվ որպեսզի այնտեղ չկարողանաք ասել. «Տե՛ր, ես չգիտեի այդ մասին, ինձ ոչ ոք չի ասել», դրա համար Դուք այսօր իմ մեքենան կանգնեցրեցիք, որպեսզի ես ձեզ այդ մասին ասեմ: Ես պահախցիկից հանեցի իմ վկայության երկու սկավառակ և մեկնեցի նրանց և այս անգամ ես նրանց մաղթեցի բարի ճանապարհ,, և շարժվեցի: Երբ հեռանում էի, դեռ չէի հասցրել փակել պատուհանի ապակին, լսեցի, թե ինչպես այն երկրորդ ոստիկանն առաջինին ասաց. «Ինչո՞ւ դու նրան կանգնեցրեցիր. ես հիմա նույնիսկ հանգիստ քնել չեմ կարող»:

Մի րեկ ինձ էր, նրանք ինֆորմացիա ստացան և պետք է որոշեն թե ինչպես վարվեն դրա հետ: Այն նրանց կամ կբերի Աստծո ճանաչողության, կամ մի օր կդատապարտի:

Անդրեյ Բերգլեզով, Գերմանիա

Միտրոպոլիտ Անտոնի Սուրոժսկու Վկայությունը

Ցանկանում եմ պատմել ձեզ այն մասին, թե ինչպես հանդիպեցի Աստծուն այն ժամանակ, երբ ես Նրան չէի փնտրում: Նա ինձ գտավ: Դա ինձ համար շատ կարևոր է, և ես հատկապես

ցանկանում եմ շեշտը դնել այդ հանգամանքի վրա: Տասնչորս տարեկան պատանի էի, և ինձ համար Աստված վերացական մի բան էր: Մի արևոտ օր լիցեյի բակում վռլեյբոլ էինք խաղում

(ասեմ որ այն իմ կիրքն էր), մեզ մոտեցավ լիցեյի տնօրենն ու հայտնեց, որ մեզ հետ գրուցել է ցանկանում մի հոգևոր անձնավորություն: Մենք բոլորս, այդ թվում և ես, վրդովվեցինք. լավ եղանակ է, Աստծուն ես չեմ հավատում, եկեղեցու հետ ընդհանրապես գործ ունենալ չեմ կամենում... չեմ գնա: Իսկ տնօրենն իմաստում մարդ էր և փոխանակ ինձ համոզելու, որ գնամ, ասաց.

– Դու պատկերացնում ես, թե ողջ Փարիզով մեկ նա ինչքեր կտարածի, եթե չգնաք: Ես քեզ չեմ ասում լսիր, նստիր անկյունում ու մտքով ուր ուզում ես գնա:

Ես այդպես էլ վարվեցի: Բայց, բարեբախտաբար, այդ քահանան շատ բարձր ձայնով էր խոսում և ցրում իմ մտքերը: Հետաքրքիրն այն էր, որ նրա խոսքերն իմ ներսում մի պայթյուն առաջացրեցին, և ես որոշեցի դրանք ստուգել:

Մենք հեղափոխության պատճառով Եվրոպա փախած էմիգրանտներ էինք և ընտանիքում դաստիարակվել էինք սրով Ռուսաստանն ազատագրելու գաղափարախոսության ոգով, իսկ նա մեզ պատմում էր Քրիստոսի, հնազանդության, երկայնամտության, բարե-

հոգության, թշնամու նկատմամբ սեր դրսևորելու մասին: Եվ ոչ մի բառ այն մասին, որ պետք է կյանքներս գոհենք ինչ-որ գաղափարի համար:

Դա ինձ այնքան ցնցեց, որ գրույցից հետո ես նույնիսկ չվերադարձա կիսատ թողած խաղիս, այլ ուղիղ գնացի տուն, որ ստուգեմ, թե արդյո՞ք նա ճիշտ է ասում: Տուն հասնելով՝ մորս հարցրեցի, թե նա ավետարան ունի՞: Կտակարանը վերցրեցի ու քանի որ ես շատ սուր միտք ունեցող պատանի էի, որոշեցի կարդալ չորս ավետարաններից ամենակարճ՝ Մարկոսի ավետարանը: Ես այն ժամանակ չհասկացա, որ Աստված է ինձ ուղղորդում կարդալու այդ ավետարանը, քանի որ այն գրված էր հենց իմ նման վայրենիների՝ Հռոմի փողոցներում մեծացած խուլիգանների համար:

Ես սկսեցի կարդալ, և ինձ հետ այնպիսի մի բան կատարվեց, որը կարելի է անվանել փսիխոլոգ կամ հիանալի երջանկություն: Կարդալիս մեկից մինչև հասա երրորդ գլուխ, ինձ համար արդեն բոլորովին պարզ էր, որ գրասեղանի մյուս կողմում կանգնած է կենդանի Քրիստոսը:

Տերը մեզ հետ է նաև պատերազմի արհավիրքների մեջ

Ես ուզում եմ կիսվել ձեզ հետ. Աստված մարդուն տալիս է ուժ, որ կարողանա դուրս գալ այնպիսի արհավիրքներից, որում հայտնվել էի ես կնոջս հետ ու էլի ուրիշ մարդկանց:

Տարիներ առաջ՝ 2007 թվին, մի եղ-

բոր միջոցով մարգարեություն եղավ այս օրերի մասին. ինձ ևս խոսք ուղղվեց. «Երբ կանցնես այդ ամենի միջով, չգոռաս՝ Աստված, ու՛ր ես: Ես քո կողքին եմ լինելու»: Այդ մարգարեությունը չէր կարող տեղավորվել մեր գլխում:

Եկավ 2014 թ., և լսեցինք առաջին կրակոցները, առաջին զոհերը, ավերումները: Եկեղեցին շարունակում էր ծառայություն անել: Աստված ինձ հետ խոսում էր. «Ես պիտի վերցնեմ ամենը, ինչին հենվում է մարդը. Ես եմ քո միակ հենարանը»: Առաջինը, որ ինձանից վերցրեց, իմ բիզնեսն էր, ուստի նաև գրեթե ողջ կարողությունս: Կյանքը սկսեց ճնշել: Ինչու՞, Տեր իմ. չէ՞ որ ես քեզ ծառայում եմ, այս-այս գործերն եմ անում: Աստծո պատասխանը՝ «Եթե Ինձ ապավինես, ես քեզ կապահովեմ ամեն կողմից»: Բայց ահա գալիս է փորձությունը, և մեկ ուրիշ տեղում ես ելք ուրոնում. դա հավատք չէ, դա Աստծուն ապավինել չէ:

Հիմա ամբողջ աշխարհը ներթոմված է վախով: Իսկ վախի մեջ տանջանք կա: Եվ միայն Մեկը կարող է մարդուն ազատել այդ վախերից: Շատերը, անգամ հավատքի մարդիկ, վաղվա օրվան սպասում են սարսափով, լարված՝ ի՞նչ է լինելու: Ու այս վախերը գնալով անտանելի են դառնում: Միբեւի՞նե՜ րա, այդ վախերը Տիրոջից չեն, դրանք հակառակորդից են: Վախի ոգին գողանում է մարդու հավատքը: Եվ որտեղ կա վախ, այնտեղ կա անվստահություն Աստծուն: Սատանայի գլխավոր հաջողությունը նրանում է, որ մարդուն կարողանում է համոզել, թե Աստծո Խոսքը քո պարագայում չի գործի, որ պետք է ելքեր փնտրես. սա սատանայի ամենամեծ խաբկանքն է, որտեղ, ցավոք, նա հաղթանակներ ունենում է:

Հավատացե՛ք, այն պահից, երբ ես սկսեցի վստահել Տիրոջը, բոլոր իմ կարիքները կատարված են և բավարարված. «Տերն իմ հովիվն է, ես բանի մը

կարոտություն պիտի չունենամ»: Սա Աստծո ռեալ Խոսքն է: Անկախ նրանից՝ որտեղ եմ ես՝ դժոխային պատերազմի, թե՛ բարեկեցության մեջ, Աստված պահել է ինձ և օրհնել, որովհետև Աստծո Խոսքը շաղախված է եղել վստահությունով: Գրված է. *«Ուժովցե՛ք ու քաջ եղե՛ք, մի վախնաք, ու անոնց երեսնն մի զարհուրիրք. քանզի քու Տեր Աստուածդ ինք քեզի հետ կ'երթայ. անկիպ քեզ չթողուր ու քեզ երեսե՛ չձգեր» (ԲՕՐԻՆԱԳ 31:6):* *«Մի վախնաք, քանզի ես քեզի հետ եմ. Մի զարհուրիրք, վասն զի ես քու Աստուածդ եմ. Քեզ պիտի զօրացնեմ և քեզի օգնություն պիտի ընեմ, Ու իմ արդարութեանս աջովը քեզ պիտի բռնեմ» (Եսայա 41:10):* Երբ վիճակները ճնշում են, ձեզանից ի՞նչ է բխում՝ վախ, թե՛ հավատք, ցավ թե՛ ուրախություն, ու՞ժ, թե՛ անգործություն: Ամենը, ինչով լցված է մարդը, փորձվում է: Հիմա՛ խաղաղության մեջ, դուք փառաբանում եք Աստծուն: Իսկ մտածել էք՝ կարո՞ղ եք փառաբանել Տիրոջը, երբ ձեզանից ամեն ինչ վերցվի, միայն մնաք դուք՝ ձեր հագուստով: Մեկ ակնթարթում ձեզանից վերցնեն ամբողջ ցիվիլիզացիան՝ լույս, գազ, հաց, ջուր, կապ: Այս պարագայում կարո՞ղ եք արդյոք փառաբանել Տիրոջը:

Վերջին ամիսներին իրադարձությունները շատ արագ էին զարգանում: Փետրվարի 24-ին (2022թ.) արթնացանք ուժգին պայթյունից. մեծ խուճապ ու տագնապ սկսվեց. մարդիկ փախչում էին՝ ով ուր կարող էր: Միակ մեքենան, որով կարող էի ես էլ կնոջս հետ տեղափոխվել, անսարք էր: Ի՞նչ կարող էինք անել. միայն աղոթել: Կինս լացով խնդրում էր, որ մի մեքենա ուղարկի: Մի քանի րոպեից զանգ եկավ. «Պա՛վել

եղբայր, պատրաստ եղեք, մենք ձեզ կտեղավորենք, միայն մի երկու պայուսակով»: Արդյոք հեշտ էր. ամբողջ կյանքդ տուն-տեղ ես դրել, ու հիմա երկու պայուսակով դուրս արի: Կինս ահավոր մոկտալով ինչ-որ բաներ էր փորձում հավաքել, ու նորից պայթյուն, և կինս վատացավ. սիրտն էր: Շարժվել չէր կարող: Ես հասկացա, որ մենք ոչ մի տեղ էլ չենք կարող գնալ: Իսկ հաջորդ օրվանից արդեն հայտնվել էինք օդակման մեջ, որը գնալով նեղանում էր: Փետրվար-մարտն էր, - 12 աստիճան ցուրտ, պատուհանների ապակիները կոտրված, չկար ոչինչ՝ ջուր, հաց, ջեռուցում, գազ, լույս, կապ, բուժօգնություն, իշխանություն...: Ամենը մեկ ակնթարթում ոչնչացավ, իսկ շուրջը միայն մահ: Հայտնվել էինք դժոխքում: Իսկ թե էլի ինչ կլինեք, պատկերացնել չէինք կարող: Մենք սովորում էինք գոյատևել: Ցավը մտերմացրել էր մարդկանց: Կիսվում էինք հացով, ջրով, ամենով՝ ով ինչ գտնում էր: Դրսում կրակ էինք անում, միասին եփում, միասին մի բան ուտում: Իսկ միները, ռակետները, ռմբահարումները շարունակվում էին, որից հրդեհներ, մահեր...: Սովորեցինք մարել հրդեհները առանց ջրի: Եթե առաջին, երկրորդ հրդեհվող բնակարանը, չմարեինք, ապա ամբողջ 5-6 հարկանիները մոխիր կդառնային: Հետո գտանք աղբյուր, իսկ նրան հասնելու համար պետք է կյանքդ դնեիր՝ արկերի տակով գնայիր, բայց արդյոք կվերադառնայիր: Աչքիդ առաջ դիակներ՝ սարսափազդու տեսարաններով: Մենք սկզբում թաղում էինք նրանց պատուհանների տակ, այգում՝ մեկ կամ երկուսական, հետո արդեն չորսին մի փոսի

մեջ: Հետո դա էլ չէինք կարողանում, քանի որ փոս փորող ու թաղող մարդ չկար. նրանք էլ մահացան: Մարդկանց դիերը ուղղակի ճանապարհից քաշում էինք մի կողմի վրա: Կյանքը գնալով դառնում էր անտանելի: Մարդիկ խելագարվում էին: Կանայք հատկապես չէին դիմանում. ուզում էին դուրս վազել, որպեսզի գոնե մահ գտնեն, ուղղակի կրակեն իրենց վրա: Իմ ընկերներից մեկի հայրը ցրտահարվել էր, իսկ հետո՝ երբ ռումբից հրդեհվել էր տունը, ու դուրս հանելն անհնարին էր. մարմինը վառվում էր կրակների մեջ, տղան նայում էր հոր այրվող մարմնին ու ասում՝ ես նախանձում եմ նրան: Այրողները նախանձում էին մեռնողներին: Ինձ գումար էին առաջարկում մի ծառայության համար. որ ես խեղդամահ անեի իրենց: Դա սարսափելի խելահեղություն էր, որ ներգործում էր ամեն վայրկյան: Ոչ թե աղոթել, անգամ բառ արտասանել չէիր կարող. շուրջը քարոքանդ, պայթյուններ, հրդեհներ..., և դա մեկ օր չէ, երկուսը չէ, երեքը չէ, տասը չէ...: Կինդ աչքիդ առաջ հիսթերիայի մեջ լացում է, ողբում, մեռնել է ուզում, ու դու անգոր ես, ոչինչ չես կարող անել: Բայց Սուրբ Հոգին հոգուս շատ խորը մի անկյունում ասում էր՝ սկսի՛ր փառաբանել Տիրոջը: Իսկ ինչպե՞ս...: Բայց երբ կատարում ես ընտրություն. ուժերիդ գերլարումով սկսում ես փառաբանել Տիրոջը, գալիս է մի աննկարագրելի գորություն: Աստված այդ դժոխքի մեջ կատարում էր մեծամեծ հրաշքներ: Դու գրկում ես այդ մարդկանց, ասում՝ ես քեզ մահ չեմ տա, ես քեզ համար կաղոթեմ, որ դու էլ գորանաս. Աստված հզոր է, և կարող է քեզ փրկել քո հավատքով,

Հիսուս Քրիստոսի տված հավատքով:

Այրված կիսաքանդ նկուղներում դեռ կենդանի մնացածները խնդրում էին՝ Պա՛շա, աղոթի՛ր: Նրանք կորցրել էին ամեն ինչ, չգիտեին իրենց զավակների, թոռների, հարազատների տեղը, կամ կենդանի՝ են, թե ոչ: Նրանք հավատացյալներ չէին, բայց ո՛նց էին աղոթում ողբով, աղերսանքով: Ի՞նչ անենք՝ հարցնում էին, աղոթե՛ք՝ ասում էի ամեն անգամ, և կփրկվեք դու և քո տունը, այսպես է ասում Աստված: Հենց այնտեղ ռումբերի տարափի տակ, շատ-շատերը իրենց սիրտը տվեցին Հիսուսին: Մի օր մի երիտասարդ մոտեցավ (նա կամավոր ծառայում էր մարդկանց, ում ինչ պետք էր, կրակների տակով հասցնում էր), հարցրեց Տիրոջից: Մենք խոսեցինք Աստծո մասին: Ձղջաց, ընդունեց Տիրոջը, ու մի քանի օրից նրան էլ խփեց սնայպերը: Նա գնաց հավիտենություն, հասցրեց փրկություն գտնել: Ահա Աստծո մեծ ողորմությունը: Շատ դեպքեր կարող եմ նկարագրել, թե Աստված ինչպես էր գործում, ինչպես էր մեզ պահում: Դրսում կրակի վրա ինչ-որ կերակուր ես պատրաստում, ու գրադները թռչում են գլխավերևով: Պետք է թաքնվես, բայց ու՛ր: Եղել է՝ արկը ընկել է հենց այնտեղ, որտեղ նստած էի վայրկյաններ առաջ: Աստված ամեն քայլափոխի մեզ հետ էր: Երիտասարդներ կային, որ արկերի տակ երգում, փառաբանում էին Աստծուն: Գիտե՛ք, հավատքը փորձվում է ոչ այն ժամանակ, երբ մեզ համար ամեն ինչ լավ է: Այնտեղ ժամանակ չկար Խոսքով լցվելու, կարդալու. մշտապես ինչ-որ բան պետք է անեիր, որ գոյատևեիր դու և կողքիդ մարդիկ՝ ծերեր, կանայք, երեխաներ շատ կային, և բո-

լորին պետք է հասցնեիր ապահովել ջրով, հացով, օգնեիր տեղից տեղ փախչելու: Ժամանակն էր մարդկանց տալու ամենը, ինչով դու «լցվում էիր»՝ Աստծո Խոսքից մինչև մի կտոր հացը: Մի գիշեր՝ ժամը երեքին, գոռում են՝ վառվում ենք: Վեր թռա՛՛ նորի՛ց վառվում ենք: Մենք մեր բնակարանում էինք դեռ, թեկուզ կոտրտված ապակիներով: Դուրը բացեցի, բոցը խփեց դեմքիս, նորից փակեցի: Հասկացա, որ կորցնում ենք այն, ինչը դեռ բռնած պահում էինք՝ սա իմն է: Հասկացա՝ այլևս ոչինչ չունես, մնացել է միայն կյանքը: Կնոջս քաշում էին, որ դուրս հանեն, ողբաձայն բղավում էր դեպի երկինք. «Աստվա՛ծ, որտե՛ղ ես, վերցրու՛ ինձ...»: Հիշեցի մարգարեական Խոսքը, որ տարիներ առաջ ասվել էր ինձ՝ Ես քո կողքին եմ լինելու: Գիտե՛ք՝ ի՛նչ արեցի, երբ դուրս էինք եկել. ես նկարում էի՝ ինչպես է վառվում իմ տունը, և աղոթում էի՝ Աստվա՛ծ իմ, Փա՛ռք Քեզ: Ես շնորհակալ եմ, Տե՛ր, որ մենք կենդանի ենք: Ես ափսոսում եմ ամենի համար, բայց շնորհակալ եմ, որ կենդանի ենք: Մի անգամ անճարությունից սկսեցի լացել: Ու կարծես Աստված գրկեց ինձ, և իմ մեջ լցվեց մեծ ուժ, գորություն: Այդ պահին հասկացա Հորի խոսքերը՝ Դու տվեցիր, Դու վերցրեցիր: Աղոթում էի՝ փա՛ռք Քեզ, Տե՛ր. ինձ ոչինչ հիմա չունեմ, բայց Քեզ ունեմ: Եվ եկավ մի ուժ, որ բժշկեց ինձ և կնոջս՝ ատելությունից, ցավից, կորուստից, զրկումից...: Դա այնպիսի ուժ էր, որ լցվեցի անգամ ապագայի հույսով:

Մի վտանգավոր բան կա. մարդիկ տրտնջում են, տրտնջում են անգամ բարեկեցիկ կյանքի մեջ: Իսկ Աստված տեսնում է, լսում է այդ տրտնջները և

ատում է դրանք: Ի՞նչ է տրտունջը. դա բարձրաձայնված անհավատություն է: Այն խստացնում է մարդու սիրտը, իսկ խստացած սիրտը չի կարող տեսնել ու լսել Աստծուն:

Երկու ամիս դժոխքի մեջ էինք, և երբ դուրս եկանք (ասեմ, որ էլի հրաշքով Աստված մեզ հանեց), տեսանք խաղաղ առավոտը, լույսը, տաք ջուրը...: Դուք պատկերացնո՞ւմ եք, երկու ամիս չլողանալ՝ փռշու, կեղտի, կրակների մեջ: Գիտե՞ք՝ ի՞նչ երջանկություն է ունենալ այս ամենը: Երբ հանգցնում էինք լքված տների հրդեհները, առաջինը ուր էինք վազում, գիտե՞ք. դեպի խոհանոց: Մի անգամ բացեցինք գազօջախը, երեք հատ բատոն-հաց. անցել էր ամիսուկես, որ մարդիկ դուրս էին եկել, բայց հացերը լրիվ թարմ էին մնացել՝ ոչ բորբոսնել, ոչ համը փոխել. այնքան համեղ էին այդ հացերը: Հասկացանք, որ դա Աստծո հրաշքն է: Գնահատենք ամենը, ինչ Աստված տվել է: Կարո՞ղ եք պատկերացնել՝ ինչքան թանկ էին մեզ համար ամեն մի կենդանի մնացած անձ՝ երեխա, մեծահասակ: Գիտե՞ք՝ ինչքան եմ կարոտել իմ եկեղեցին, իմ քույր-եղբայրներին, որոնք ցրված են աշխարհով մեկ. բոլորին կուզեի գրկել, համբուրել: Այս ամենն ասում եմ, որ դուք վերագնահատեք ձեր ունեցած արժեքները:

Այդ դժոխային կյանքի մեջ մենք սովորեցինք փառաբանել Աստծուն: Ու երբ մարդիկ տեսնում էին մեր փառաբանությունը, մոտենում էին.

-Աղոթի՛ր մեզ՝ համար էլ, մենք էլ ենք ուզում ունենալ այն, ինչ դու ունես: «Մակայն աստուածպաշտությունը գոհունակությունով մեկտեղ մեծ շահավա-

ճառություն մըն է: Վասն զի բան մը չբերինք աշխարհ, ու յայտնի է որ չենք կրնար անկէ բան մը տանիլ: Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով՝ անոնցմով բաւականանանք» (ԱՏԻՄ. 6:6-8): Ինչքանով ենք մենք այսօր գոհացած, բարեկամնե՛ք: Նայենք մեր սրտերին:

Մի բան էլ ասեմ. հաճախ շատ «վտանգավոր» աղոթքներ ենք անում, երգեր երգում՝ Տե՛ր, ինձ քննի՛ր, փորձ՛ր, արթնացրո՛ւ, ցնցի՛ր...: Մենք պատրաստ ենք այդ «ցնցումներին»: Արդյոք հասկանո՞ւմ ենք՝ ինչ ենք ուզում:

Մյուս միտքը, որ ուզում եմ կիսվել, մի՛ թունավորեք ինքներդ ձեզ: Հիմա ինֆորմացիոն դաշտը շատ ընդարձակ է. արյունահեղություն, ատելություն, չարություն...: Շատերը ճշմարտության փնտրտուքի մեջ են՝ ինչո՞ւ, ինչի՞ համար, ինչպե՞ս...: Յավոք, այս ամենը տանում է ավելի ատելության: Ես միփոքրիկ մասն էլ չասացի ձեզ այն սարսափների, ինչի ականատեսն եմ եղել: Դրանով ձեր սրտերը միայն կխստացնեի, կչարանայիք մեկի հանդեպ, մյուսի համար կցավայիք: Յուրյուններում ճշմարտություն չես գտնի: Փնտրենք միայն Աստծո ճշմարտությունը: Դա Հիսուսն է, Տիրոջ Խոսքը: Անգամ եկեղեցում, ընտանիքներում բաժանումներ կան այդ հարցերի շուրջը: Այնինչ՝ եկեղեցին միայն պետք է օգնի՝ թե՛ ֆինանսապես, թե՛ աղոթքներով: Հիմա պետք է միաբանվել և ձեռք մեկնել: Իմացե՛ք, դուք շատ հարուստ եք. դուք ունեք հզոր Աստված:

**Պավել Կալինիչենկո,
Մարիուպոլի եկեղեցի**

ԱՆՀՆԱԶԱՆԴ ԵՎ ԻՆՔՆԱՀԱՎԱՆ ԾԱՌԱՆ

Մի տանուտեր ուներ հավատարիմ ու գործույա ծառա, որին վստահել էր իր ամբողջ ունեցվածքը: Մի օր երկուսի մեջ խոսք բացվեց Ադամի անհնազանդության, արգելված պտուղը ճաշակելու մասին: Ծառան, զայրացած Ադամի անկայուն մտքի վրա, ասում է տիրոջը.

- Աստծո մասին խոսք չունեմ ասելու, իսկ եթե դու սաստիկ հրաման տայիր ինձ, երբեք չէի խախտի:

Տերը լռեց: Օրեր հետո, երբ ծառան անուշադիր էր և Ադամի մասին ասածները չէր հիշում, տերը նրան տվեց մի փոքրիկ սափոր՝ ծածկած, բայց չփակած, ասելով:

- Մա տալիս եմ քեզ պահելու, բայց եթե բանաս, քո ամբողջ վարձը, որ ինձ մոտ է, և իմ հոգատարությունը, հավիտյանս կկորցնես:

Ծառան գնաց սեկյակ: Երբ մենակ մնաց, ցանկացավ իմանալ, թե ինչ կա սափորում: Մի քանի անգամ վերցրեց, նայեց, շրջեց աջ ու ձախ, ապա ինքն իրեն ասաց. «Ի՛նչ կլինի, եթե բացեմ.

այստեղ մենակ եմ, ոչ ոք ինձ չի տեսնի: Եթե մեկն ինձ հարցնի, կասեմ չգիտեմ, քանի որ վկա չկա, որ ինձ դատապարտի»: Հետո բացեց սափորը, և թռչունը, որ այնտեղ էր, թռավ: Այն ժամանակ տրտմեց, որ իմացավ գաղտնիքը: Եվ երբ տերը նրան հարցրեց ամանի մասին, նրա ոտքերն ընկավ, ներողություն խնդրեց, բայց անօգուտ: Տերը նրան ասաց.

- Ո՛վ չար ու ինքնահավան ծառա, դու, որ մեր նախահորը դատապարտում էիր անհնազանդության համար՝ զովելով քո հաստատակամությունը, քեզ հանցանքի մեջ գցեցիր: Դե՛ հիմա հեռացիր ինձնից, որ այլևս երեսդ չտեսնեմ:

Հռոմ. 2:1-ում կարդում ենք. *«Ով մարդ, ով որ ըլլա՝ դուն որ կը դատես՝ արդարանալու չքմեղանք չունիս. քանզի ինչ բանով որ ուրիշը կը դատես, անով քու անձդ կը դատապարտես. վասն զի դուն ալ որ կը դատես՝ նոյն բաները կընես»:*

Աստված ցանկանում է իմանաս, որ դու մենակ չես: Սատանան ուզում է, որ հավատաս, թե դու ամբողջությամբ մենակ ես, և ոչ ոք չի հասկանում քո ապրումները, սակայն դա ճշմարտությունը չէ: Մաղմուս 34:19-ը ասում է. *«Շատ են արդարի նեղությունները, բայց Տերն այն ամենից փրկում է նրան»:* Երբ սկսում ես աճել, սատանան հաճախ քեզ հիասթափեցնելու համար նեղություն է բերում և փորձում է այնպես անել, որ քեզ միայնակ զգաս: Բայց այն, ինչը սատանան գործադրում է մեզ վնասելու համար, Աստված բարու գործակից է դարձնում: Դու կարող ես վարվել այնպես, ինչպես Դավիթն արեց. ինքը քեզ հիշեցնես անցյալում ունեցած հաղթանակների մասին, և քաջալերվես: Դանիելը նույնպես նեղության մեջ ընկավ: Նա պատժվեց իր անկեղծության և Աստծուն նվիրված լինելու համար: Դանիելին աղյուծների գուրը գցեցին, բայց նա շարունակեց Աստծուն հավատալ: Աստված ուղարկեց իր հրեշտակին, փակելով աղյուծների երախը՝ ազատեց Դանիելին, և նա դուրս եկավ այնտեղից անվնաս: Շարունակիր վստահել Աստծուն, և դու անվնաս դուրս կգաս:

Թոմաս Էդիսոնի կյանքից

Մի անգամ մի փոքրիկ տղա դպրոցից տուն է գալիս և մայրիկին է տալիս ուսուցչի նամակը: Մայրը բացում է նամակը թե չէ, սկսում է լաց լինել: Հարցին, թե ինչու է լաց լինում, մայրը նամակը կարդում է բարձրաձայն: «Ձեր որդին տաղանդ է: Այս դպրոցը շատ փոքր է նրա համար, և այստեղ չկան ուսուցիչներ, որ կարողանան նրան ինչ-որ բան սովորեցնել: Խնդրում ենք, նրան ուսուցանեք ք Դուք»: Մոր մահից տարիներ հետո տղան վերանայում է ընտանիքի հին արխիվը: Եվ ձեռք է ընկնում այդ նամակը: Նա բացում է և սկսում կարդալ. «Ձեր որդին մտավոր թույլ է: Մենք այլևս չենք կարող դպրոցում նրան ուսուցանել բոլորի հետ միասին: Դրա համար խորհուրդ ենք տալիս՝ նրան ինքնե րդ ուսուցանեք տանը»: Տղային անվանում էին Թոմաս Էդիսոն. այդ ժամանակ նա արդեն դարի մեծագույն հայտնագործիչներից մեկն էր: Կարդալով նամակը՝ Էդիսոնը ողբաձայն լացում էր մի քանի ժամ անդադար: Հետո նա գրեց իր օրագրում. «Թոմաս Ալան Էդիսոնը եղել է մտավոր թույլ երեխա: Շնորհիվ իր հերոս մայրիկի՝ նա դարձավ իր դարի մեծագույն գիտնականներից մեկը»:

Արդար դատաստան

Կար մի թագավոր, որ ժառանգ չունե՛ր՝ ոչ աղջիկ, ոչ տղա: Քրոջ որդի միայն ուներ և կամեցավ նրան թագաժառանգ կարգել, որովհետև շատ էր սիրում: Թագավորի քեռորդին խելացի էր ու խիստ բարեպաշտ:

Մի ազդեցիկ իշխան նախանձեց նրա փառքին ու ապագային: Մտածեց չարախոսել նրան թագավորի առջև, որպեսզի ինքը դառնա ժառանգ: Մի օր նա թագավորի քեռորդուն ասում է.

- Ով պատանի, բերանիցդ հոտ է գալիս ու դու չգիտես: Եվ երբ նստում ես թագավորի մոտ, նա բարկանում է քեզ վրա:

- Ես այլևս չեմ նստի քեռուս՝ թագավորի մոտ, - ասում է նա, - իսկ եթե նստեմ, դեմքս կշրջեմ նրանից, որ հոտ չառնի:

Լսելով այդ՝ իշխանը գնում է թագավորի մոտ և չարախոսելով ասում.

- Քրոջ որդին չարություն է տածում քո նկատմամբ և մտածում է խլել քեզանից թագավորությունդ քո կենդանության օրոք:

- Ի՞նչ գիտես, - հարցնում է թագավորը:

- Երբ քեզ հետ է լինում, մոտ չի նստում, իսկ եթե նստում է, քո կողմը չի նայում, և շրջում է դեմքը քեզնից:

Եվ թագավորը ըստ սովորության քրոջ որդուն կանչում է մոտը, բայց նա չի մոտենում: Նորից է կանչում թագավորը նրան և ստիպում մոտ նստել, որպեսզի ստուգի իշխանի խոսքը: Պատանին նըստում է թագավորի մոտ, բայց դեմքը շրջում է նրանից:

Թագավորի կասկածը հաստատ-

վում է, և որոշում է սպանել պատանուն, քայց ոչ բոլորի ներկայությամբ, այլ ծածուկ, որովհետև իր ազգականն էր: Չուլարանի վերակացուն ուղարկում է մի նամակ, որի մեջ գրել էր. «Առաջին մարդը, որ կգա քեզ մոտ, գցիր կրակի մեջ, որ այրվի: Եվ եթե ասի, թե ինքը թագավորի քրոջ որդին է, կամ իշխանը, ուշադրություն չդարձնես»:

Հաջորդ օրը վաղ առավոտյան թագավորը իր քրոջ որդուն ուղարկում է ձուլարան: Ճանապարհի լսում է եկեղեցու զանգերի ձայնը: Որոշում է մտնել եկեղեցի մտածելով. «Աստված է թագավորների թագավորը: Նախ Աստծու հրամանը պետք է կատարել, և ապա թագավոր քեռու»: Մտնում է

եկեղեցի ու մի քանի ժամ մնում ներսում:

Իսկ չարախոս իշխանը ձի հեծած շտապում է ձուլարան՝ մտածելով, որ եթե թագավորի քրոջ որդուն կրակի մեջ նետած չլինեն, ինքը նետել կտա: Երբ տեղ է հասնում, բռնում են նրան, գցում կրակի մեջ և այրում:

Հետո ձուլարան է հասնում պատանին:

- Գնա՛, հայտնի՛ր թագավորին, - ասում է վերակացուն, - որ հրամանն ի կատար է ածվել, Ձեր թշնամուն այրել ենք:

Առակաց գրքում կարդում ենք. «Փոս փորողը ինք մեջը պիտի իյնայ. Եւ ան որ քար կը գլորէ՝ իրեն պիտի դառնայ» (Առակ. 26:27):

Սիրելի՛ եղբայր և հարգարժան՝ քույր,
Հիշիր՝ աշխարհում բոլորս ենք հյուր,
Ձոհասեղանդ դու վերականգնիր՝
Աղոթքի կյնաքդ ներքին սենյակի:

Հարատև աղոթք ծնկների վրա,
Տերն օրինակ թողեց երկրի վրա,
Ավետարանի Խոսքը երկսայրի,
Մինչև ողնուծուծք պիտի թափանցի:

Ու՛ժ առ, քրիստոնյա՛, Հիսուսին գնա,
Սուրբ Հոգով լեցվիր ու մի՛ թուլանար,
Հոգու կրակը թո՛ղ բոցավառվի,
Մեր աղոթքները Հայր Աստծուն հասնի:

Գագիկ եղբայր (Չարբախ)
05.01.23, 07:10-րոպե,
աղոթքի ժամանակ

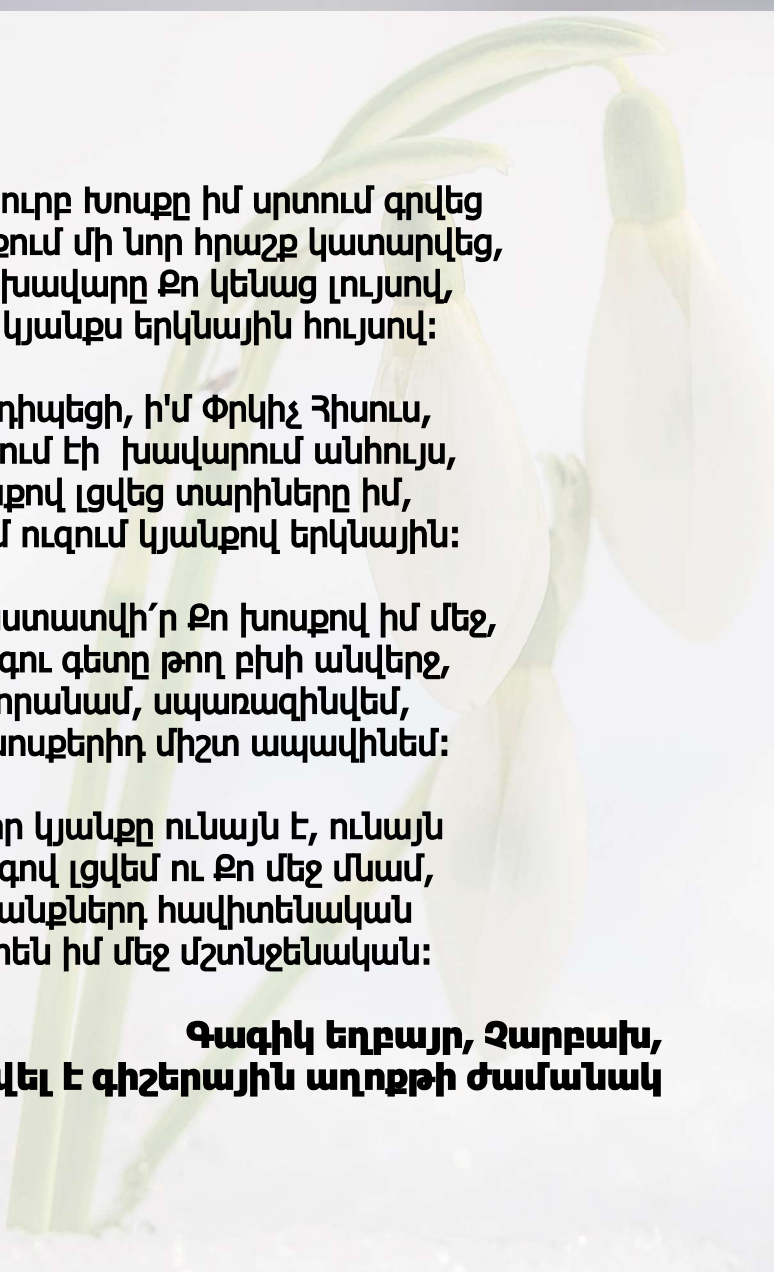
Գիտե՞ս, քրիստոնյա՛, որ ճանապարհին այս «խաչի» է կոչվում
խաչի ճանապարհ, որ պիտի անցնենք ամենքս կյանքում,
Չկա ուրիշ դուռ Փրկչին վայելելու
Խաչի ճամփով ենք Նրան հասնելու:

Գիտե՞ս, քրիստոնյա՛, որ ճանապարհին այս «խաչի» է կոչվում,
Չկա այլ ճամփա երկինք մտնելու,
Անձը ուրանալ, խաչը վերցնել
Ու Նրա նման խոնարհ, հեզ լինել:

Գիտե՞ս, քրիստոնյա՛, որ ճանապարհին այս «խաչի» է կոչվում,
Որտեղ չպիտի սպասես պատիվ,
Կամ էլ գովեստներ, փառքեր քո անձին,
Օրինակ ունես խաչյալ քո Փրկչին:

Գիտե՞ս, քրիստոնյա՛, որ ճանապարհին այս «խաչի» է կոչվում,
Աստված ուզում է, որ տեսնի (իմ մեջ) քեզ, ինձ՝
Հիսուս Զրիստոսի արյունով գնված
Եվ մարդը (իմ) մեր հին խաչին միշտ գամված:

Գիտե՞ս, քրիստոնյա՛, որ ճանապարհին այս «խաչի է» կոչվում,
Ուրեմն պիտի Հոգով զորանանք,
Սուրբ Հոգով լեցվենք և շատ ուժով՝ նանք
Ու Փրկչի տված խոստումը պահենք,
Եվ եթե խաչվենք, երկինք կհասնենք:
Որտեղ չպիտի սպասես պատիվ,
Կամ էլ գովեստներ, փառքեր քո անձին,
Օրինակ ունես խաչյալ քո Փրկչին:

Երբ Քո Սուրբ Խոսքը իմ սրտում գրվեց
Իմ կյանքում մի նոր հրաշք կատարվեց,
Փոխվեց խավարը Քո կենաց լույսով,
Ու լցվեց կյանքս երկնային հույսով:

Քեզ հանդիպեցի, ի՛մ Փրկիչ Հիսուս,
Երբ քայլում էի խավարում անհույս,
Բերկրանքով լցվեց տարիները իմ,
Ապրել եմ ուզում կյանքով երկնային:

Հիմա հաստատվի՛ր Քո խոսքով իմ մեջ,
Սուրբ Հոգու գետը թող բխի անվերջ,
Լցվեմ, զորանամ, սպառազինվեմ,
Կենաց խոսքերիդ միշտ ապավինեմ:

Երկրավոր կյանքը ունայն է, ունայն
Սուրբ Հոգով լցվեմ ու Քո մեջ մնամ,
Պատվիրանքներիդ հավիտենական
Թող ապրեն իմ մեջ մշտնջենական:

**Գագիկ Եղբայր, Չարբախ,
Գրվել է գիշերային աղոթքի ժամանակ**